

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Н А К А З

16.04.2003 N 238

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
8 травня 2003 р.
за N 356/7677

**Про затвердження Положення про центр, будинок,
клуб науково-технічної творчості учнівської молоді,
станцію юних техніків**

Відповідно до пункту 4 Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2001 року N 433 ([433-2001-п](#)), і з метою підвищення якості навчально-виховного процесу та рівня організації роботи позашкільних навчальних закладів науково-технічного напрямку
Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Положення про центр, будинок, клуб науково-технічної творчості учнівської молоді, станцію юних техніків (далі - Положення), що додається.

2. Міністру освіти Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій:

2.1. Довести наказ до відома керівників місцевих органів управління освітою та керівників позашкільних навчальних закладів системи освіти.

2.2. Зобов'язати керівників відповідних позашкільних навчальних закладів до 1 вересня 2003 року внести зміни і доповнення до статутів згідно з цим Положенням.

2.3. Вжити заходів щодо збереження і розвитку мережі позашкільних навчальних закладів науково-технічного напрямку, недопущення їх перепрофілювання, реорганізації та ліквідації.

2.4. Сприяти створенню умов для здобуття вихованцями, учнями і слухачами позашкільної освіти з науково-технічного напрямку та обчислювальної техніки і програмування з урахуванням специфіки центру, будинку, клубу науково-технічної творчості учнівської молоді, станції юних техніків.

3. Українському державному центру науково-технічної творчості учнівської молоді (Ткачук В.В.) здійснювати інформаційно-методичне забезпечення діяльності Кримського республіканського науково-дослідницького центру, обласних, міських, районних центрів, будинків, клубів науково-технічної творчості учнівської молоді, станцій юних техніків, забезпечувати проведення всеукраїнських і міжнародних очно-заочних оздоровчих і масових заходів з учнівською молоддю з науково-технічного напрямку.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на начальника департаменту розвитку загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти Романенка В.П.

Міністр

В.Г.Кремень

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і
науки України
16.04.2002 N 238

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
8 травня 2003 р.
за N 356/7677

ПОЛОЖЕННЯ
про центр, будинок, клуб науково-технічної
творчості учнівської молоді,
станцію юних техніків

1. Загальна частина

1.1. Центр, будинок, клуб науково-технічної творчості учнівської молоді, станція юних техніків (далі - центр науково-технічної творчості учнівської молоді) - профільний позашкільний навчальний заклад, основним напрямком діяльності якого є науково-технічний, що передбачає залучення вихованців (учнів, слухачів) до активної діяльності з набуття техніко-технологічних умінь та навичок, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідної роботи та оволодіння практичними уміннями та навичками з технічних видів спорту, організацію змістовного дозвілля.

Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може також залучати вихованців (учнів, слухачів) до здобуття позашкільної освіти з інших напрямів.

Центр науково-технічної творчості учнівської молоді здійснює навчання і виховання вихованців (учнів, слухачів) у позаурочний та позанавчальний час.

1.2. Головними завданнями центру науково-технічної творчості учнівської молоді є:

реалізація державної політики у сфері позашкільної освіти;

формування у дітей та юнацтва національної самосвідомості, активної громадянської позиції, прагнення до здорового способу життя;

виявлення, розвиток і підтримка юних талантів і обдарувань, стимулювання творчого самовдосконалення дітей та юнацтва, розвиток науково-технічної та дослідно-експериментальної діяльності вихованців (учнів, слухачів);

надання навчальним закладам системи загальної середньої освіти методичної допомоги з питань упровадження форм і методів навчання і виховання у навчально-виховний процес;

створення умов для гармонійного розвитку особистості, задоволення потреб дітей та підлітків у позашкільній освіті, організації їх оздоровлення, дозвілля і відпочинку;

задоволення потреб учнівської молоді у професійному самовизначенні відповідно до їх інтересів і здібностей;

просвітницька діяльність.

1.3. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді у своїй діяльності керується Конституцією України ([254к/96-ВР](#)), Законами України "Про освіту" ([1060-12](#)), "Про загальну середню освіту" ([651-14](#)), "Про позашкільну освіту" ([1841-14](#)), актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких перебуває позашкільний навчальний заклад, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про позашкільний навчальний заклад ([433-2001-п](#)), цим Положенням і власним статутом, іншими законодавчими і нормативно-правовими актами, що

регулюють діяльність навчальних закладів.

1.4. Координацію навчально-виховної, інформаційно-методичної та організаційно-масової діяльності обласних, районних, міських центрів науково-технічної творчості учнівської молоді та проведення всеукраїнських очно-заочних масових заходів здійснює Український державний центр науково-технічної творчості учнівської молоді МОН.

1.5. Мова навчання і виховання у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді визначається Конституцією України ([254к/96-ВР](#)) та Законом України "Про мови в Українській РСР" ([8312-11](#)).

2. Організаційно-правові засади діяльності центрів науково-технічної творчості учнівської молоді

2.1. Центри науково-технічної творчості учнівської молоді створюються засновником (власником).

Статус державного має центр науково-технічної творчості учнівської молоді, заснований на державній формі власності.

Статус комунального має центр науково-технічної творчості учнівської молоді, заснований на комунальній формі власності.

Статус приватного має центр науково-технічної творчості учнівської молоді, заснований на приватній формі власності.

2.2. Створення, реорганізація та ліквідація центру науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюються відповідно до законодавства.

Державний та комунальний центри науково-технічної творчості учнівської молоді створюються відповідно центральними, місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб за умови наявності необхідної навчально-методичної та матеріально-технічної бази, педагогічних кадрів та дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил і стандартів.

Центр науково-технічної творчості учнівської молоді приватної форми власності створюється за рішенням засновника (власника) за наявності необхідної навчально-методичної та матеріально-технічної бази, педагогічних кадрів та дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил і стандартів.

2.3. Засновниками центру науково-технічної творчості учнівської молоді можуть бути:

центральні та місцеві органи виконавчої влади;

органи місцевого самоврядування;

підприємства, установи, організації України та їх об'єднання незалежно від форм власності та підпорядкування;

громадяни України.

2.4. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді є юридичною особою і діє на підставі статуту, затвердженого засновником (власником).

У статуті зазначаються повна назва закладу, його адреса, засновник (власник), підпорядкованість; мета і головні завдання діяльності; основні характеристики методичної та масової роботи, навчально-виховного процесу; визначаються права, обов'язки та відповідальність учасників цього процесу, а також порядок управління закладом та організації його фінансово-господарської діяльності, використання майна, внесення змін та доповнень до статуту тощо.

2.5. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може створювати філії - структурно відокремлені підрозділи, що перебувають поза межами розташування основного позашкільного навчального закладу і виконують таку саму освітню діяльність, як і

основний позашкільний навчальний заклад у цілому або за окремими його напрямками.

3. Організація позашкільної освіти в центрі науково-технічної творчості учнівської молоді

3.1. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді проводить навчально-виховну, інформаційно-методичну, організаційно-масову та навчально-тренувальну роботу.

3.2. Структура та штати центру науково-технічної творчості учнівської молоді розробляються його керівником у межах затверджених видатків на оплату праці відповідно до встановлених нормативів і затверджуються органом управління освітою, у сфері управління якого перебуває заклад.

Структурними підрозділами закладу можуть бути відділи, кабінети, лабораторії, постійно діючі та тимчасові виставки, оздоровчі та профільні табори, спортивно-туристські бази, бібліотеки, спеціалізовані та творчі майстерні, цехи, бокси, басейни, стадіони, полігони, майданчики початкового водіння автомобілем, автодроми, картодроми, корти, гаражі та інші підрозділи.

3.3. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді працює за річним планом роботи, погодженим засновником (власником).

3.4. Навчально-виховний процес у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюється за типовими навчальними планами і програмами, що затверджуються центральними органами виконавчої влади, а також за навчальними планами і програмами, затвердженими відповідними місцевими органами виконавчої влади.

3.5. Навчальні програми можуть бути профільними, комплексними і такими, що передбачають індивідуальне навчання вихованців (учнів, слухачів) у гуртках, групах або інших творчих об'єднаннях. Залежно від специфіки діяльності центру науково-технічної творчості учнівської молоді, відповідного рівня гуртка, групи або іншого творчого об'єднання навчання проводиться від одного місяця до кількох років.

3.6. Індивідуальне навчання у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді організовується відповідно до порядку, затвердженого МОН.

3.7. Експериментальні навчальні плани складаються центром науково-технічної творчості учнівської молоді з урахуванням типових навчальних планів. Запровадження експериментальних навчальних планів, освітніх програм, педагогічних інновацій і технологій здійснюється в установленому порядку.

3.8. Середня наповнюваність гуртків, груп та інших творчих об'єднань у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді становить, як правило, 10-15 вихованців (учнів, слухачів).

Наповнюваність груп встановлюється директором центру учнівської молоді залежно від їх профілю, навчальних планів і програм та можливостей організації навчально-виховного і тренувального процесів, рівня майстерності вихованців (учнів, слухачів) і становить не більше як 25 вихованців (учнів, слухачів).

3.9. Приймання вихованців (учнів, слухачів) до центру науково-технічної творчості учнівської молоді може здійснюватися протягом навчального року (в міру закінчення комплектування гуртків, груп та інших творчих об'єднань) за їх бажанням і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють, як на безконкурсній основі, так і за конкурсом, умови якого розробляються закладом.

Для зарахування вихованців (учнів, слухачів) до окремих спортивно-технічних об'єднань (юних картингістів, юних автомобілістів тощо) потрібна довідка медичного закладу про відсутність у них протипоказань для занять у даному об'єднанні.

До центру науково-технічної творчості учнівської молоді зараховуються вихованці (учні, слухачі) віком від 5 до 18 років. Статутом може визначатись і інший вік.

Заклад вживає заходів до залучення вихованців (учнів, слухачів), які потребують соціальної допомоги та соціальної реабілітації.

3.10. Навчально-виховний процес у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюється диференційовано (відповідно до віку, індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи: заняття, гурткова робота, клубна робота, урок, лекція, індивідуальні заняття, конференція, семінар, курси, читання, вікторина, змагання, зльоти, олімпіади, конкурси, огляди, виставки, експедиції, навчально-тренувальні та оздоровчі збори, походи, екскурсії, практична робота в лабораторіях, майстернях, а також з використанням інших форм, передбачених статутом закладу.

Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може залучати до участі в організаційно-масових заходах позашкільні, загальноосвітні, професійно-технічні, вищі навчальні заклади, інші заклади та організації.

3.11. Навчальний рік у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді незалежно від форм власності починається 1 вересня. Тривалість навчального року встановлюється МОН.

Комплектування гуртків, груп та інших творчих об'єднань здійснюється у період з 1 до 15 вересня, який вважається робочим часом керівника гуртка, групи або іншого творчого об'єднання закладу.

3.12. Режим щоденної роботи встановлює центр науково-технічної творчості учнівської молоді з урахуванням рекомендацій центральних і місцевих органів виконавчої влади, у сфері управління яких він перебуває, а також правил внутрішнього трудового розпорядку та колективного договору працівників закладу між адміністрацією та профспілковим комітетом.

У канікулярні, святкові та неробочі дні центр науково-технічної творчості учнівської молоді працює за окремим планом, затвердженим керівником цього закладу.

У період канікул центр науково-технічної творчості учнівської молоді організовує поза розкладом різноманітну масову роботу з вихованцями (учнями, слухачами), надаючи їм усі наявні можливості для повноцінного оздоровлення, дозвілля і відпочинку на спортивно-оздоровчих базах, у таборах, оздоровчо-екскурсійних поїздках, експедиціях, конкурсах, змаганнях, навчально-тренувальних зборах тощо.

3.13. Тривалість одного заняття (уроку) у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку, допустимого навантаження для різних вікових категорій і становить для вихованців (учнів, слухачів):

віком від 5 до 6 років - 30 хвилин;

віком від 6 до 7 років - 35 хвилин;

старшого віку - 45 хвилин.

Короткі перерви між заняттями (уроками) є робочим часом керівника гуртка, групи або іншого творчого об'єднання і визначаються режимом щоденної роботи закладу.

Початок і закінчення занять, заходів визначаються керівником центру науково-технічної творчості учнівської молоді відповідно до режиму роботи закладу та правил внутрішнього трудового розпорядку з урахуванням допустимого навантаження вихованців (учнів,

слухачів).

3.14. Гуртки, групи та інші творчі об'єднання центру науково-технічної творчості учнівської молоді класифікуються за трьома рівнями:

1 - початковий. Це творчі об'єднання, діяльність яких спрямована на загальний розвиток вихованців (учнів, слухачів), виявлення їх здібностей та обдарувань, прищеплення інтересу до певних видів і напрямів науково-технічної діяльності;

2 - основний. Це творчі об'єднання, які розвивають стійкі інтереси вихованців (учнів, слухачів), дають знання, практичні вміння і навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації;

3 - вищий. Це творчі об'єднання за інтересами для здібних і обдарованих учнів, які проводять дослідницьку, пошукову та експериментальну роботу, кандидатів, дійсних членів Малої академії наук України, юних спортсменів-розрядників.

Відповідно до рівня класифікації визначаються мета і перспективи діяльності творчого об'єднання, його чисельний склад, обирається програма.

3.15. У центрі науково-технічної творчості учнівської молоді можуть діяти гуртки, групи та інші творчі об'єднання за всіма видами дослідно-експериментальної роботи, науково-технічної творчості та спорту, можуть організовуватись гуртки, групи та інші творчі об'єднання з підготовки юних інструкторів, юних суддів зі спортивно-технічних видів спорту тощо.

У центрі науково-технічної творчості учнівської молоді можуть створюватися наукові відділення Малої академії наук України.

3.16. У центрі науково-технічної творчості учнівської молоді в межах затверджених видатків на оплату праці відповідно до встановлених нормативів можуть створюватися такі відділи:

відділ початкового технічного моделювання. Об'єднує гуртки, групи початкового технічного моделювання за участю вихованців віком від 5 до 10 років;

спортивно-технічний відділ. Об'єднує гуртки, групи за видами авіамоделювання, судномодельного та мотоспорту, спортивної радіопеленгації, ракетомодельювання, юних картингістів тощо;

відділ науково-технічної творчості. Об'єднує гуртки, групи історико-технічного стендового моделювання, радіоконструювання, кіно-, фото-, відеотехніки, юних радіооператорів, юних астрономів тощо;

відділ обчислювальної техніки і програмування. Об'єднує гуртки, групи з вивчення основ інформатики і програмування, користувачів персонального комп'ютера, юних операторів ЕОМ, Web-дизайну та інших напрямків, пов'язаних з використанням сучасних комп'ютерних технологій;

відділ винахідництва і раціоналізаторства. Об'єднує гуртки, групи з основ технічної творчості, загальнотехнічного моделювання з елементами інженерного конструювання, юних винахідників і раціоналізаторів, юних конструкторів, юних інженерів тощо;

навчально-виробничий відділ. Об'єднує гуртки, групи профорієнтаційної та професійної підготовки (водіїв автомобіля, мотоцикла, операторів комп'ютерного набору, автослюсарів, столярів та інших професій відповідно до напрямків профорієнтаційної роботи й отриманих у встановленому порядку ліцензій на право здійснення професійної підготовки і перепідготовки робітничих кадрів);

відділ декоративно-ужиткового мистецтва та естетики. Об'єднує гуртки, групи з художньої обробки деревини, різьблення, інкрустації соломкою, декоративного кування, плетіння з верби та лози, народних ремесел, гончарства, писанкарства, технічної естетики, паперової пластики, оригамі тощо.

У центрах науково-технічної творчості учнівської молоді можуть створюватись відділи організаційно-масової та інструктивно-методичної роботи, а також відділи за іншими напрямками діяльності.

3.17. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може організовувати роботу своїх гуртків, груп та інших творчих об'єднань у приміщеннях загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладів, навчально-виробничих комбінатів, підприємств, організацій, наукових установ, на базі спортивних будівель і стадіонів, відповідно до укладених угод із зазначеними закладами та установами.

3.18. З метою розвитку і підтримки стійких інтересів вихованців (учнів, слухачів), їх обдарувань і самовизначення щодо майбутньої професії центр науково-технічної творчості учнівської молоді може проводити роботу спільно з науково-дослідними установами, творчими організаціями, вищими навчальними закладами, створювати лабораторії для творчої, експериментальної, науково-дослідної роботи тощо.

3.19. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може здійснювати професійну підготовку і перепідготовку робітничих кадрів, укладати угоди про здійснення такої діяльності з регіональними центрами зайнятості відповідно до законодавства.

3.20. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді, який має висококваліфіковані кадри, відповідні матеріально-технічні умови, може організовувати проведення на своїй навчально-виховній базі виробничої та педагогічної практики учнів і студентів загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів.

Для подальшого розвитку інтересів і нахилів вихованців (учнів, слухачів), підтримки їх професійних навичок центр науково-технічної творчості учнівської молоді за умови дотримання правил охорони праці й техніки безпеки організовує виконання замовлень підприємств, установ, організацій на виготовлення продукції, виробів декоративно-ужиткового мистецтва. При цьому характер і зміст робіт повинні сприяти формуванню й удосконаленню знань і умінь, передбачених навчальними програмами.

У випадках, передбачених законодавством України, центр науково-технічної творчості учнівської молоді має право надання платних послуг з певних видів діяльності після отримання у встановленому порядку відповідних ліцензій. Платні послуги не можуть надаватись державним або комунальним центром науково-технічної творчості учнівської молоді замість або в межах освітньої діяльності, визначеної навчальними планами і програмами.

3.21. Кримський республіканський навчально-дослідний центр учнівської молоді, обласні центри науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюють координацію навчально-виховної та організаційно-масової роботи районних, міських центрів науково-технічної творчості учнівської молоді, Київський та Севастопольський міські центри науково-технічної творчості учнівської молоді - районних у містах центрів науково-технічної творчості учнівської молоді.

Центр науково-технічної творчості учнівської молоді проводить інформаційно-методичну роботу, спрямовану на удосконалення програм, змісту, форм і методів діяльності гуртків, секцій, студій, клубів та інших творчих об'єднань, підвищення майстерності педагогічних працівників за напрямками роботи.

У центрі науково-технічної творчості учнівської молоді можуть функціонувати методичні об'єднання за напрямками діяльності гуртків, секцій, студій, клубів та інших творчих об'єднань, що охоплюють педагогічних працівників певного професійного спрямування.

З метою удосконалення системи навчання і виховання у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді можуть створюватись методичні ради, комісії, до складу яких входять педагогічні працівники цього закладу та інші учасники навчально-виховного процесу. Діяльність методичних рад, комісій здійснюється

відповідно до рекомендацій МОН.

3.22. Згідно з рішенням засновника (власника), на підставі відповідних угод центр науково-технічної творчості учнівської молоді може надавати організаційно-методичну допомогу педагогічним колективам, навчальним закладам регіону, молодіжним, дитячим, громадським організаціям.

3.23. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді з метою визначення рівня практичної підготовки вихованців (учнів, слухачів) проводить організаційно-масову роботу у формі конференцій, змагань, екскурсій, навчально-тренувального збору та в інших формах, передбачених статутом центру.

3.24. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може створювати відповідні підрозділи для підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямками позашкільної роботи. Підвищення кваліфікації може проводитись у формі курсів, семінарів і за іншими організаційними формами.

Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може готувати громадські кадри спортивно-технічного напрямку та суддів спортивно-технічних видів спорту.

3.25. Під час навчання у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді вихованцю (учню, слухачу), який склав кваліфікаційні іспити або виконав відповідні нормативи, в установленому порядку видається свідоцтво (посвідчення) про присвоєння кваліфікації, розряду, класу, категорії за професією.

За результатами навчання центр науково-технічної творчості учнівської молоді видає своїм випускникам документи згідно з Порядком видачі випускникам позашкільних навчальних закладів свідоцтв про позашкільну освіту, затвердженим наказом МОН від 12.07.2001 N 510 ([z0788-01](#)) і зареєстрованим у Мін'юсті 06.09.2001 за N 788/5979.

4. Учасники навчально-виховного процесу центру науково-технічної творчості учнівської молоді

4.1. Учасниками навчально-виховного процесу в центрі науково-технічної творчості учнівської молоді є:

вихованці (учні, слухачі);
директор, заступники директора закладу;
педагогічні працівники, психологи, соціальні педагоги, бібліотекарі, спеціалісти, які залучені до навчально-виховного процесу;

батьки або особи, які їх замінюють;
представники підприємств, установ та організацій, які беруть участь у навчально-виховному процесі.

4.2. Вихованці (учні, слухачі) центру науково-технічної творчості учнівської молоді мають гарантоване державою право на:
здобуття позашкільної освіти відповідно до їх здібностей, обдарувань, уподобань та інтересів;

добровільний вибір виду діяльності, зміну її протягом року;
навчання у декількох гуртках, групах та інших творчих об'єднаннях центру науково-технічної творчості учнівської молоді;
безпечні та нешкідливі умови навчання та праці;
користування навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною, корекційно-відновною та оздоровчою базою центру науково-технічної творчості учнівської молоді;

участь у різних видах навчальної, науково-практичної та науково-дослідної роботи, у конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах, оглядах, експедиціях, змаганнях, зльотах, навчально-тренувальних зборах та інших масових заходах;

представництво в органах громадського самоврядування центру учнівської молоді;

вільний вияв поглядів, переконань;
захист від будь-яких форм експлуатації, психічного і фізичного насильства, від дій педагогічних та інших працівників, які порушують їх права, принижують честь і гідність.

4.3. Вихованці (учні, слухачі) центру науково-технічної творчості учнівської молоді зобов'язані:

оволодівати знаннями, уміннями, практичними навичками;
підвищувати загальний культурний рівень;
дотримуватись морально-етичних норм;
брати посильну участь у різних видах трудової діяльності;
бережливо ставитись до державного, громадського і особистого майна;
дотримуватись вимог статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку центру науково-технічної творчості учнівської молоді.

4.4. Педагогічні працівники центру науково-технічної творчості учнівської молоді мають право на:

внесення керівництву центру науково-технічної творчості учнівської молоді та органам управління освітою пропозицій щодо поліпшення навчально-виховного процесу, подання на розгляд керівництву закладу та педагогічної ради пропозицій про моральне та матеріальне заохочення вихованців (учнів, слухачів), застосування стягнень до тих, хто порушує правила внутрішнього трудового розпорядку, що діють у навчальному закладі;

вибір форм підвищення педагогічної кваліфікації;
участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів, інших органів самоврядування центру науково-технічної творчості учнівської молоді, у заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи;

проведення в установленому порядку науково-дослідної, експериментальної та пошукової роботи;

прояв соціально-педагогічної ініціативи, вибір педагогічно обґрунтованих форм, методів, засобів роботи з вихованцями (учнями, слухачами);

захист професійної честі, гідності відповідно до законодавства;

соціальне та матеріальне заохочення за досягнення вагомих результатів у виконанні покладених на них завдань;

об'єднання у професійні спілки, участь в інших об'єднаннях громадян, діяльність яких не заборонена законодавством.

4.5. Педагогічні працівники центру науково-технічної творчості учнівської молоді зобов'язані:

виконувати навчальні плани та програми;
надавати знання, формувати вміння і навички з різних напрямів позашкільної освіти диференційовано відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців (учнів, слухачів);

сприяти розвитку інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей відповідно до задатків та запитів вихованців (учнів, слухачів), а також збереженню здоров'я;

визначати мету та конкретні завдання навчання, виховання і розвитку вихованців (учнів, слухачів), вибирати адекватні засоби їх реалізації;

здійснювати педагогічний контроль за дотриманням вихованцями (учнями, слухачами) моральних, етичних норм поведінки, вимог інших документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу;

дотримуватись педагогічної етики, поважати гідність вихованців (учнів, слухачів), захищати їх від будь-яких форм фізичного, психічного насильства;

берегти здоров'я вихованців (учнів, слухачів), їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя;

виховувати повагу до батьків, жінки, старших за віком, народних традицій та звичаїв, духовних та культурних надбань українського народу;

постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну і політичну культуру;
вести документацію, пов'язану з виконанням посадових обов'язків (журнали, плани роботи тощо);
виховувати особистим прикладом і настановами повагу до державної символіки, принципів загальнолюдської моралі;
дотримуватись вимог статуту закладу, виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку та посадові обов'язки;
брати участь у роботі педагогічної ради закладу;
виконувати накази і розпорядження керівника закладу.

4.6. Керівники гуртків, груп та інших творчих об'єднань центру науково-технічної творчості учнівської молоді працюють відповідно до режиму роботи закладу та розкладу занять, затвердженого його керівником.

4.7. Педагогічне навантаження керівників гуртків, груп та інших творчих об'єднань центру науково-технічної творчості учнівської молоді включає 18 навчальних годин протягом навчального тижня, що становить тарифну ставку, а також інші види педагогічної діяльності в такому співвідношенні до тарифної ставки:

завідування майстернями - 10-20 відсотків;

завідування навчальними кабінетами, лабораторіями - 10-15 відсотків;

завідування паспортизованими музеями - 15-20 відсотків.

Розміри та порядок доплат за інші види педагогічної діяльності визначаються Кабінетом Міністрів України.

Обсяг педагогічного навантаження у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді визначається керівником закладу згідно із законодавством і затверджується для державного і комунального закладу відповідним органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування, до сфери управління якого належить цей заклад, для приватного - засновником (власником).

Перерозподіл або зміна педагогічного навантаження протягом навчального року здійснюється директором центру науково-технічної творчості учнівської молоді в разі зміни кількості годин за окремими навчальними програмами, що передбачаються робочим навчальним планом, а також за письмовою згодою педагогічного працівника з дотриманням законодавства про працю.

4.8. Не допускається відволікання педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків, крім випадків, передбачених законодавством.

Покладання на педагогічних працівників центру науково-технічної творчості учнівської молоді контрольних, інспекторських та інших, не властивих їм, функцій забороняється.

4.9. Педагогічні працівники закладу підлягають атестації, як правило, один раз у п'ять років відповідно до порядку, встановленого МОН.

4.10. Батьки вихованців (учнів, слухачів) та особи, які їх замінюють, мають право:

обирати і бути обраними до батьківських комітетів та органів громадського самоврядування закладу;

звертатися до органів управління освітою, керівника центру науково-технічної творчості учнівської молоді і органів громадського самоврядування з питань навчання, виховання дітей;

приймати рішення про участь дитини в інноваційній діяльності центру науково-технічної творчості учнівської молоді;

брати участь у заходах, спрямованих на поліпшення організації навчально-виховного процесу та зміцнення матеріально-технічної бази центру науково-технічної творчості учнівської молоді;

захистити законні інтереси своїх дітей в органах громадського самоврядування закладу та у відповідних державних, судових органах.

5. Управління центром науково-технічної творчості учнівської молоді

5.1. Керівництво центром науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюється директором, яким може бути тільки громадянин України, що має вищу педагогічну освіту і стаж педагогічної роботи не менш як три роки, успішно пройшов підготовку та атестацію керівних кадрів освіти в порядку, установленому МОН.

5.2. Керівник, заступники керівника, педагогічні та інші працівники закладу призначаються на посади і звільняються з посад відповідно до законодавства.

5.3. Керівник центру науково-технічної творчості учнівської молоді:

здійснює керівництво педагогічним колективом, визначає структуру закладу, забезпечує раціональний добір і розстановку кадрів, створює належні умови для підвищення фахового рівня працівників;

організовує навчально-виховний процес;

забезпечує контроль за виконанням навчальних планів і програм, якістю знань, умінь та навичок вихованців (учнів і слухачів);

створює необхідні умови для здобуття вихованцями (учнями, слухачами) позашкільної освіти;

забезпечує дотримання вимог охорони дитинства, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, техніки безпеки;

розпоряджається в установленому порядку майном і коштами закладу;

організовує виконання кошторису доходів і видатків закладу, укладає угоди з юридичними та фізичними особами, в установленому порядку відкриває рахунки в установах банків або органах Державного казначейства;

установлює надбавки, доплати, премії та надає матеріальну допомогу працівникам закладу відповідно до законодавства;

представляє заклад у всіх підприємствах, установах та організаціях і відповідає перед засновником (власником) за результати діяльності закладу;

дає дозвіл на участь діячів науки, культури, членів творчих спілок, працівників культурно-освітніх закладів, підприємств, установ та організацій, інших юридичних або фізичних осіб у навчально-виховному процесі;

забезпечує додержання прав вихованців (учнів, слухачів) на захист від будь-яких форм фізичного або психічного насильства;

видає у межах своєї компетенції накази та розпорядження і контролює їх виконання;

застосовує заходи заохочення та дисциплінарного стягнення до працівників закладу;

затверджує посадові обов'язки працівників закладу;

несе відповідальність за виконання покладених на заклад завдань, результати фінансово-господарської діяльності, стан і збереження майна, переданого в користування та володіння закладу.

5.4. З метою розвитку та вдосконалення навчально-виховного процесу, професійної діяльності педагогічних працівників у центрі науково-технічної творчості учнівської молоді створюється педагогічна рада - постійно діючий колегіальний орган управління закладу.

Головою педагогічної ради є директор.

Педагогічна рада центру науково-технічної творчості учнівської молоді:

розглядає плани, підсумки й актуальні питання навчально-виховної, організаційно-масової та інформаційно-методичної роботи закладу, його структурних підрозділів, гуртків, груп та інших творчих об'єднань, а також

питання дотримання санітарно-гігієнічних вимог, забезпечення техніки безпеки, охорони праці;

розробляє пропозиції щодо поліпшення діяльності закладу;

визначає заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, упровадження у навчально-виховний процес досягнень науки і кращого педагогічного досвіду;

розробляє рекомендації з питань організації навчально-виховного процесу, налагодження міжнародних освітніх та наукових зв'язків;

захищає права педагогічних працівників на педагогічну ініціативу, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, аналізує форми, методи і засоби навчання та скасовує такі, що не придатні для використання в навчальному процесі;

розглядає інші питання професійної діяльності педагогічних працівників та навчально-виховного процесу закладу;

призначає вихованцям (учням, слухачам) персональні та іменні стипендії, гранти за умови наявності відповідних коштів;

порушує клопотання про заохочення педагогічних працівників.

Кількість засідань педагогічної ради визначається їх доцільністю, але не може бути менше ніж два рази на рік.

5.5. У центрі науково-технічної творчості учнівської молоді може діяти методична рада, до складу якої входять педагогічні працівники закладу та інші учасники навчально-виховного процесу. Методична рада є дорадчим органом.

Методична рада:

координує науково-методичну, організаційну та практичну діяльність закладу з питань здобуття вихованцями (учнями, слухачами) позашкільної освіти з різних напрямків науково-технічної творчості;

заслуховує повідомлення та пропозиції з питань удосконалення навчально-виховної, організаційно-методичної, науково-дослідної роботи;

вивчає, узагальнює та поширює кращий педагогічний досвід;

дає експертні оцінки щодо якості навчально-методичної літератури з позашкільної освіти, зокрема, з науково-технічного напрямку;

обговорює проекти нових навчальних програм, аналізує пропозиції щодо вдосконалення діючих;

поширює інновації у системі позашкільної освіти тощо.

5.6. Органом громадського самоврядування центру науково-технічної творчості учнівської молоді є загальні збори (конференція) колективу цього закладу, які скликаються не рідше ніж один раз на рік.

Загальні збори (конференція) колективу центру науково-технічної творчості учнівської молоді проводяться за участю директора, заступників директора, керівників підрозділів, що входять до складу закладу, наукових та інших педагогічних працівників, які залучаються до навчально-виховного процесу закладу, а також представників учнівського самоврядування, батьківського комітету.

5.7. У період між загальними зборами (конференціями) може діяти рада центру науково-технічної творчості учнівської молоді, діяльність якої регулюється статутом цього закладу.

Рада закладу розглядає питання перспективного розвитку центру науково-технічної творчості учнівської молоді, надає допомогу керівництву в реалізації цих планів, здійснює громадський контроль за діяльністю керівництва.

5.8. У центрі науково-технічної творчості учнівської молоді за рішенням загальних зборів (конференції) або ради закладу можуть створюватись і діяти піклувальна рада, учнівський та батьківський комітети.

6. Фінансово-господарська діяльність
та матеріально-технічна база центру

науково-технічної творчості учнівської молоді

6.1. Фінансово-господарська діяльність центру науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюється відповідно до законодавства та статуту закладу.

6.2. Фінансування державного і комунального центру науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів, приватних закладів - за рахунок коштів засновників (власників).

6.3. Фінансування центру науково-технічної творчості учнівської молоді може здійснюватись також за рахунок додаткових джерел фінансування, не заборонених законодавством.

6.4. Додатковими джерелами формування коштів центру науково-технічної творчості учнівської молоді є:

кошти, одержані від надання платних послуг відповідно до чинного законодавства;

кошти гуманітарної допомоги;

добровільні грошові внески, матеріальні цінності підприємств, установ, організацій та окремих громадян;

кредити банків;

інші надходження.

Кошти, отримані центром науково-технічної творчості учнівської молоді з додаткових джерел фінансування, використовуються для провадження діяльності, передбаченої статутом.

6.5. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді у процесі провадження фінансово-господарської діяльності має право: самостійно розпоряджатися коштами, одержаними від господарської та іншої діяльності відповідно до статуту;

користуватися безоплатно земельними ділянками, на яких він розташований;

розвивати власну матеріальну базу, мережу спортивно-оздоровчих, профільних таборів, туристичних баз;

володіти, користуватися і розпоряджатися майном відповідно до законодавства та статуту;

виконувати інші дії, що не суперечать законодавству та статуту закладу.

6.6. Матеріально-технічна база центру науково-технічної творчості учнівської молоді включає приміщення, споруди, обладнання, засоби зв'язку, транспортні засоби, земельні ділянки, рухоме і нерухоме майно, що перебуває в його користуванні.

6.7. Для проведення навчально-виховної роботи центру науково-технічної творчості учнівської молоді надаються в користування спортивні об'єкти, культурні, оздоровчі та інші заклади безоплатно або на пільгових умовах. Порядок надання зазначених об'єктів у користування визначається місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства.

6.8. Ведення діловодства, бухгалтерського обліку та звітності в центрі науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюється у порядку, визначеному нормативно-правовими актами.

7. Діяльність центру науково-технічної творчості учнівської молоді у рамках міжнародного співробітництва

7.1. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді за наявності належної матеріально-технічної та соціально-культурної бази, власних фінансових коштів має право проводити міжнародний учнівський та педагогічний обмін у рамках освітніх програм,

проектів, брати участь у міжнародних заходах.

7.2. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді має право укладати угоди про співробітництво, установлювати прямі відносини з органами управління освітою, навчальними закладами, науковими установами, підприємствами, організаціями, громадськими об'єднаннями інших країн у порядку, установленому законодавством.

8. Державний контроль за діяльністю центру науково-технічної творчості учнівської молоді

8.1. Державний контроль за діяльністю центрів науково-технічної творчості учнівської молоді здійснюють МОН, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації, до сфери управління яких належать заклади, органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи.

8.2. Основною формою державного контролю за діяльністю центру науково-технічної творчості учнівської молоді є державна атестація закладу, яка проводиться не рідше ніж один раз на 10 років відповідно до Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.07.2001 N 553 ([z0678-01](#)) і зареєстрованого в Міністерстві юстиції 08.08.2001 за N 678/5869.